

NAŠE GOSPODARSTVO

Industrija kmetijskih strojev

Eden najvažnejših vzrokov za zaostajanje kmetijske proizvodnje je nedvomno njena nizka tehnična baza. Če pogledamo razvoj industrije kmetijskih strojev v preteklem obdobju, smo večinoma lahko zadovoljni. Ta proizvodnja se je od 1805 ton leta 1939 povečala na 13.124 ton leta 1955 ali za 621 odstotkov. Kar je pa še posebej važno, je dejstvo, da smo osvojili proizvodnjo kakih 120 strojev, ki jih pred vojno nismo izdelovali.

Med novimi stroji, ki jih proizvaja domača industrija, velja omeniti: štiri vrste mlatilnic za žito, kosilnice, snopoveznike, sejalnice (nekoliko vrst), kladivarski mlin, traktorške pluge, traktorške prikolice, razne kultivatorje, kotle za parjenje živinske kreme, aparate za umetni dež, aparate za molžo krav, selektorje, trierje, ročne, vprežne in motorne škropilnice za njive, sadovnjake in vinograde itd. Posebnega pomena je dejstvo, da je naša industrija pred štirimi leti začela izdelovati tudi traktorje od 40 konjskih sil (lani in letos daje proizvodnja po 1200 traktorjev na leto). Če pogledamo na to industrijo s stališča oskrbovanja kmetijstva s strojnimi parkom, potem ni dvoma, da smo v preteklem obdobju dosegli solidne uspehe.

Potrebe po strojih rastejo

Toda če pogledamo na razvoj te industrije s stališča potreb kmetijstva po tehnični opremljenosti, tedaj lahko ugotovimo, da je treba še več naporov za napredek te industrije, da bi lahko zagotovili zadostno proizvodnjo strojev. V dosedanjem razvoju te industrije, zlasti pa v proizvodnji velikih strojev, mlatilnic, kosilnih strojev, snopoveznikov itd. je bilo dosti nihanja. Sodobna tehnika si s težavo utira pot na vas, razen kadar gre za zadovoljitev potreb državnih posestev in zadrugnih gospodarstev. Tržišče je glede te vrste večje mehanizacije začelo nihati, ker ni bilo kupcev. Splošne zadruge, ki naj bi omogočile uporabo te mehanizacije na kmečkih posestvih se niso zadosti usmerile k ustanavljanju strojnih servisov. Sedaj pa se je stanje bistveno spremenilo, kajti vse večje število zadrug nabavlja stroje. Ustanovitve osnovnih zvez pa bo to težnjo še bolj razvila. Torej se tej industriji odpirajo nove perspektive za sodelovanje pri reševanju našega glavnega gospodarskega in družbenega problema, pri dvigu produktivnosti kmetijstva in spremembi družbenih odnosov na vasi.

Glede na vrste strojev, ki jih danes proizvaja naša industrija, je ta že davno prerasla industrijo drobnega orodja za mala kmečka gospodarstva. Danes že proizvaja pretežno večje stroje sodobnih konstrukcij, ki so za uporabo zelo racionalni. S tem, da je odkupila licence za proizvodnjo

traktorjev z vsem pripadajočim orodjem, kombajnov in stiskalnic, motornih škropilnic, bagerjev od 0,5 kubikov in drugo, se ta industrija še nadalje izpopolnjuje v znanstveno-tehničnem pogledu in nudi kmetijskim organizacijam vse bolj sodobna in racionalna proizvodna sredstva.

Proizvodnjo je treba še povečati

Nova usmeritev pospeševanja kmetijstva in potreba po hitrejšem dvigu produktivnosti kmetijstva pa nalaga tej industriji, ki je temelj pospeševanja kmetijstva, velike spremembe. Kljub omejenim velikim uspehom ne smemo namreč pozabiti, da smo za to industrijo v preteklem obdobju zgradili 90 odstotkov gradbenih objektov. Toda, v moderne dvorane smo postavili stare ali pa iz reparacijskega blaga sestavljene stroje, tako da se proizvodnja odvija bolj obrtno kakor pa industrijsko.

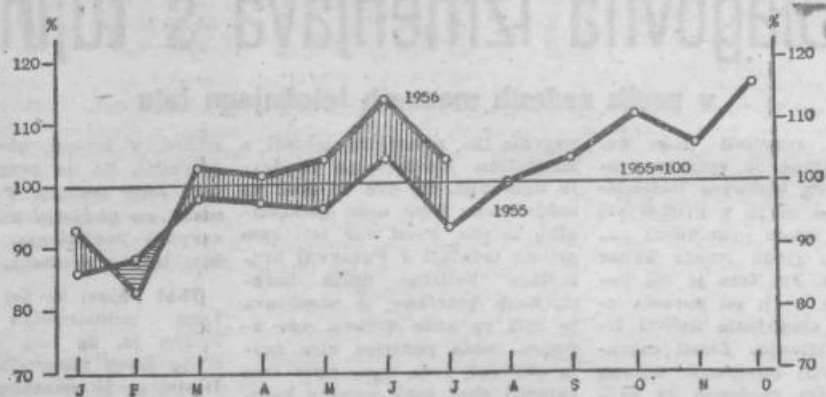
Najboljši dokaz za tako stanje je dejstvo, da imamo na vsak kvadratni meter dvorane komaj 180 kilogramov strojev. Razume se, da je lastna cena zato velika in da je skupnost prisiljena z visokimi regresi omogočiti kmetijskim organizacijam zamenjavo njihovih pridelkov za te stroje na tržišču. Razen tega so prej izdelovali enake vrste strojev in zlasti naprav v več podjetjih z zelo veliko razliko med lastno ceno. Zaradi visokih regresov so ti stroji vendarle našli kupce. Združenje te industrije je pravilno opazilo vse te slabosti in jih je začelo odстранjevati, toda še vedno ne dovolj učinkovito.

Program razvoja te vrste industrije

Združenje industrije kmetijskih strojev je začelo pripravljati program razvoja te industrije. Treba je poudariti, da je v programu rekonstrukcije in dograditve te industrije prišla do izraza nadaljnja specializacija podjetij in da je precej razširjena kooperacija z drugo industrijo, česar doslej ni bilo. Program določa, da bo po rekonstrukciji te industrije porasla proizvodnja na 450 kilogramov na kvadratni meter, ali da se bo izenačila s proizvodnjo v drugih razvitih državah. Razumljivo je, da bo tudi lastna cena dosti nižja, če bodo trikrat bolj izkoristili prostor in vpeljali sodobno proizvodnjo. Potem bo potreben seveda tudi manjši regres od strani družbene skupnosti.

Da bi rešili problem gradnje te industrije in da bi jo v prihodnjih dveh, treh letih popolnoma modernizirali, tako, da bi dajala 38 tisoč ton kmetijskih strojev in 16 tisoč ton drugih strojev na leto, kakor tudi 8 do 12 tisoč ton

INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA V JULIJU

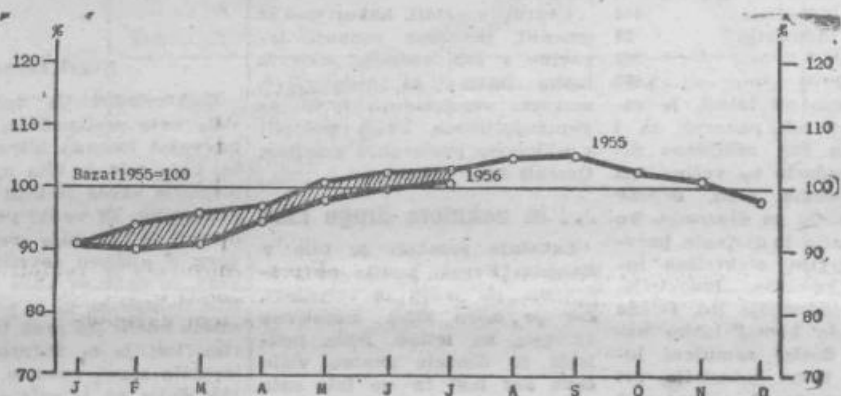

V juliju se je industrijska proizvodnja v primerjavi s prejšnjim mesecem zmanjšala za okrog 10%. To zmanjšanje ima sezonski značaj. Do tega pride vsako leto in sicer predvsem zaradi letnih dopustov. V obdobju januar-julij je bila proizvodnja za 6% večja kakor

v istem obdobju lani. Po družbenem planu bi morala letošnja (144%) proizvodnja vse leto presejati (118%), industriji gumijske (118%), elektroindustriji (113%) in industriji usnja in obutve (113%), doseči povečanja proizvodnje, ki ga določa družbeni plan. V primerjavi s prejšnjim letom se je proizvodnja najbolj

povečala v industriji papirja (144%), v kemični industriji (118%), industriji gumija (118%), elektroindustriji (113%) in industriji usnja in obutve (113%), doseči povečanja proizvodnje, ki ga določa družbeni plan. Pod lanskim nivojem sta industrija gradbenega materiala (90%) in lesna industrija (98%).

V PROIZVODNJI ZAPOSLENO OSEBJE

Število zaposlenega osebja v industriji, gradbeništvu in eksploataciji gozdov je bilo v juliju enako kakor v prejšnjem

mesecu. Povprečno število zaposlenega osebja je bilo v obdobju januar-julij za 3% manjše kakor v istem obdobju lani. Do tega zmanjšanja je prišlo

zato, ker se je zelo zmanjšalo število zaposlenih v gradbeništvu, in sicer za 25% v primerjavi z lanskim letom.

traktorjev razne jakosti, bo treba v družbenem planu za leto 1957 in v perspektivnem planu zagotoviti v splošnem investicijskem skladu poseben sklad za rekonstrukcijo in gradnjo te industrije. Treba bo tudi zagotoviti potrebna devizna sredstva za uvoz opreme in pa potrebna sredstva za uvoz delov na podlagi kupljenih licenc.

Za rekonstrukcijo in gradnjo te industrije bomo v prihodnjih treh letih potrebovali skupno 12.870 milijonov dinarjev. Sredstva, kakor vidimo, niso tako velika, obseg mehanizacije, ki jo bo lahko dajala rekonstruirana industrija kmetijskih strojev kmetijstvu pa je tak, da odpira perspektive hitrejšega dviga produktivnosti kmetijstva in socialistične preobrazbe vasi.

Razumljivo je, da bomo morali uvažati nekatere stroje, dokler domača industrija ne bo začela bolj množično izdelovati domačo mehanizacijo. Temu moramo seveda dodati trajni uvoz nekaterih posebnih kmetijskih strojev, ki jih naša industrija niti kasneje ne bo izdelovala.

Inž. Milun Ivanović

OSNOVNI INDUSTRIJSKI IZDELKI

		Mesečno povprečje januar - julij		
		1955	1956	Indeks
Elektroenergija	mil. kv. ur.	352	396	112
Premog	tisoč ton	1.230	1.335	108
Metallurški koks	tisoč ton	55	72	131
Surova nafta	tisoč ton	21	23	110
Predelava nafte	tisoč ton	62	70	113
Surovo železo	tisoč ton	40	50	125
Surovo jeklo	tisoč ton	68	73	107
Valjano blago	tisoč ton	44	37	84
Elektrolitski baker	ton	1.914	1.772	92
Svinec	ton	6.395	5.983	93
Votlo steklo	ton	2.203	2.709	123
Cement	tisoč ton	126	109	86
Zveplena kislina	ton	5.381	8.159	152
Umetna gnojila	tisoč ton	16	21	131
Kmetijski stroji	ton	1.069	1.246	116
Tovornjaki	kosov	122	170	139
Rezan les	tisoč m ³	155	145	93
Bombažne tkanine	tisoč m ²	14.435	13.879	96
Volnene tkanine	tisoč m ²	2.142	1.836	86
Obutev	tisoč parov	1.238	1.376	111
Jedilno olje	ton	2.987	2.336	78
Tobačni izdelki	ton	1.348	1.247	92